

Kasvillisuusselvitys 2023

Leipurintie 20, kortteli 658 asemakaavamuutos

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	15.8.2023		Taru Suninen	

Sweco Finland Oy	2661738-3
Projekti	Kuhmo, Leipurintien akm selvitykset
Työnumero	25009870
Asiakas	Kuhmon kaupunki
Tekijä	Aija Degerman
Päiväys	14.8.2023
Dokumenttiviite	Luontoselvitys2023_Leipurintien_akm_Sweco.docx

Sisältö

1.	Johdanto	4
2.	Aineisto ja menetelmät	5
3.	Luonnonympäristön ja kasvillisuuden yleiskuvaus	5
4.	Alueen luontoarvot	8
5.	Vieraslajit	10
6.	Yhteenveto ja suositukset	12
7.	Lähteet	12

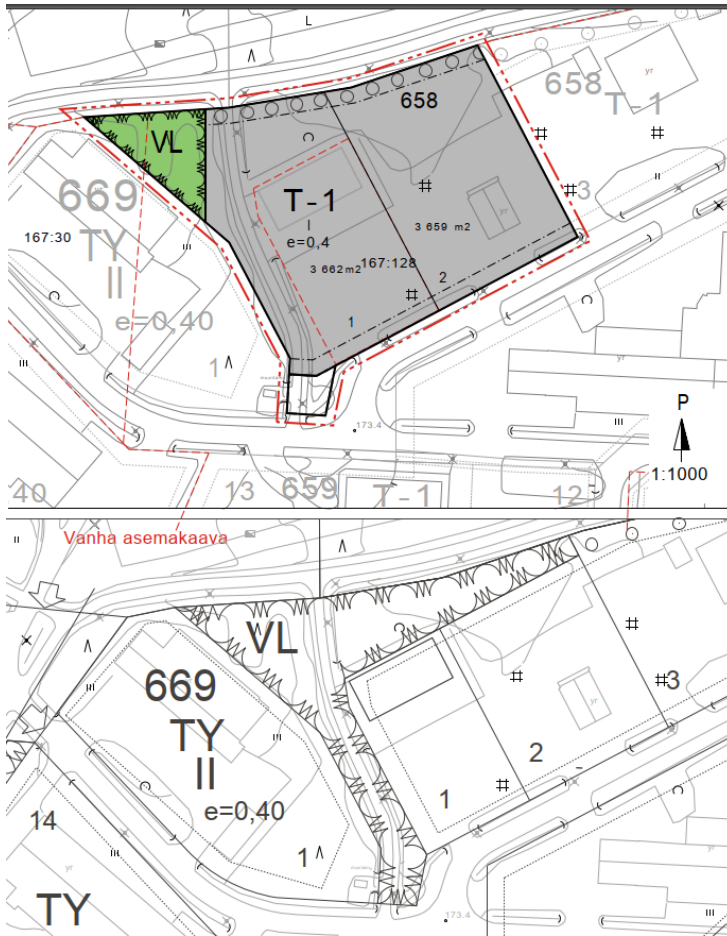
1. Johdanto

Kasvillisuus selvitys koskee Kuhmon Leipurintie 20 korttelin 658 kaavamuutosaluetta. Selvityksessä on kuvattu alueen kasvillisuuden yleispiirteet ja rajattu luontoarvojensa puolesta huomioitavat kohteet. Alueelta on selvitetty luonnonsuojelulain (64 ja 65 §), metsälain (10§) ja vesilain (2. luvun 11§) ja (3. luvun 2. §:n) puoret mukaiset suojellut luontotyypit sekä uhanalaisten luontotyyppien luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset kohteet, ja muiden kasvillisuudeltaan huomionarvoisten luontokohteiden esiintyminen. Alueelta on selvitetty lisäksi luontodirektiivin mukaiset, uhanalaiset, silmälläpidettävät, erityisesti suojeltavat, kansainväliset vastuulajit, rauhoitetut ja muut huomionarvoiset kasvilajit sekä haitalliseksi luokitellut vieraskasvilajit. Selvityksessä on annettu suositukset luontoarvojen huomioimiseksi alueella. Luontoselvitys on laadittu SYKE:n ohjeistuksen (Mäkelä & Salo 2021) mukaisesti. Selvityksen on tehnyt FM biologi Aija Degerman Sweco Finland Oy:n Oulun toimistolta.

Kaavamuutosalue sijaitsee Kuhmon kaupungissa Pajakkasuo alueella Leipurintien varressa. Alueen sijainti on esitetty kuvassa 1 ja kaavakartta kuvassa 2.

Kuva 1. Kaavamuutosalueen sijainti.

KUHMON KAUPUNKI

Asemakaavan muutos Leipurintie 20
Asemakaavan muutos koskee korttelin 658 osaa.

Asemakaavan pohjakartta täyttää MRL:n 54a §:n asettamat vaatimukset ja on ajantasainen.
Maanmittausinsinööri ___ 2022 § __

Hyväksytty Kuhmon kaupunginvaltuustossa ___ 2022 § __

Asemakaavamerkinnot ja määräykset:

- Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Tontille saa sijoittaa myös tontin pääasiallista käyttöä palvelevia toimisto- ja myymälätiloja.
- Lähivirkistysalue.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen tontin raja.
- Ohjeellisen tontin numero.
- Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
- Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.
- Katualue
- Rakennusala.
- Säilytettävä tai istutettava puusto

Kuva 2. Kaavamuutosalue.

2. Aineisto ja menetelmät

Kaavamuutosalueen kasvillisuutta ja luontotyyppejä tarkasteltiin maastokäynnillä 29.6.2023. Selvityksen lähtötietoina on käytetty maastokarttaa ja ilmakuvia sekä Luonnonvarakeskuksen aineistoja (valtakunnan metsien inventointi VMVI 2019). Tietopyyntö Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokantaan (käyttörajoitettu aineisto) on tehty 27.6.2023. Kaikki käytetyt lähteet on esitetty selvityksen lopussa.

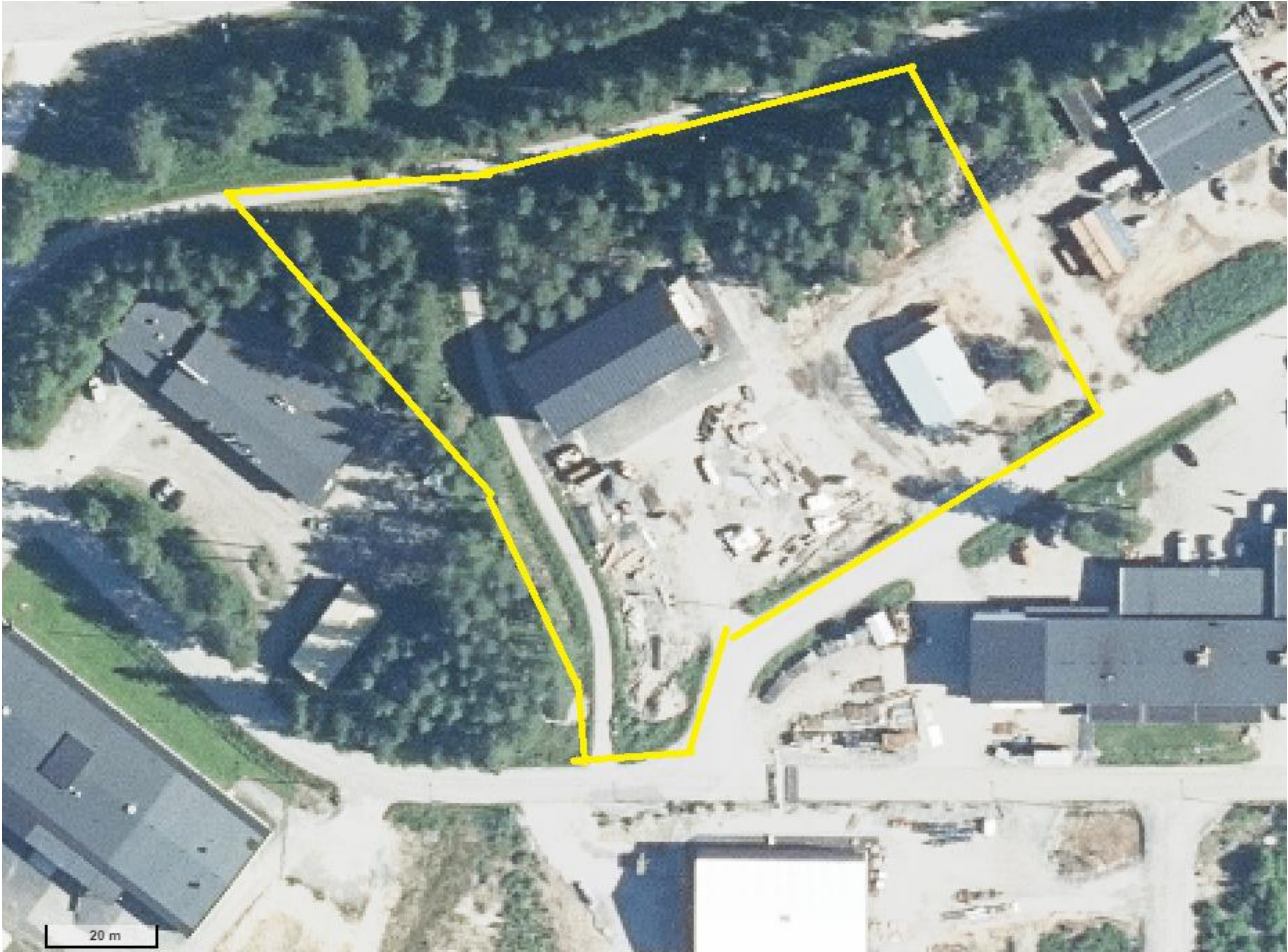
3. Luonnonympäristön ja kasvillisuuden yleiskuvaus

Kaavamuutosalue on suurimmaksi osaksi Leipurintien 20 avointa piha-aluetta, jossa kasvillisuutta ei ole lainkaan. Alueella on kaksi teollisuusrakennusta ja pihassa pressuhalli.

Piha-alueen ja pohjoispuolisen Hyyrintien suuntaisen pyörätien välissä on kapea kaistale mäntypuustoista kuivahkoa kangasmetsää. Puustossa on joitakin koivuja ja kuusen sekä raidan taimia sekä pensaskerrossessa katajaa. Aluskasvillisuuden lajistoa ovat mm. puolukka, suopursu, kangasmaitikka, vanamo ja pohjakerrossessa seinäsammal. Kaavamuutosalueen luoteiskulman metsäkasvillisuus on tuoreempaa. Lajistoon kuuluu em. lisäksi myös pikkutalvikki, tähtitalvikki ja metsämetsämaitikka. Kaava-alueen ulkopuolelta on havaintoja valkolehdoista, joita maastokäynnillä havaittiin 10 kukkivaa yksilöä. Kaavamuutosalueella lajia ei havaittu.

Hyryntien ja Leipurintien välisen pyörätien sekä Leipurintien reunoilla on niittymäistä tienvarsikasvillisuutta. Lajistoon kuuluvat mm. laajalle levinnyt vieraslaji komealupiini, siankärsämö, nurmirölli, voikukka, valkoapila, rönsyleinikki, niittysuolaheinä, hiirenvirnaraita, nurmilauha, hevohierakka, syysmaitiainen, punanata, leskenlehti, niittyleinikki, koiranputki, ukonputki, kiiltopaju, hieskoivu, niittynurmikka, nurmitädyke ja huomionarvoisena lajina pohjanmasmalo.

Kaavamuuotosalue ilmakuvasa on esitetty kuvassa alla (Kuva 3) ja valokuvia alueelta seuraavissa kuvissa (Kuva 4, Kuva 5, Kuva 6).

Kuva 3. Ortokuva (Maanmittauslaitos v. 2021, Paikkatietoikkuna.fi), johon on piirretty kaavamuuotosalueen sijainti. Alueen pohjoisosa on metsäinen, eteläosa on avointa piha-aluetta, jolla on rakennuksia.

Kuva 4. Uusin rakennus kaavamuutosalueella.

Kuva 5. Pohjois-eteläsuuntainen pyörätie kaavamuutosalueen länsiosassa.

Kuva 6. Kuva Leipurintieltä kaavamuutosalueen suuntaan.

Maaperä alueella (GTK maaperäkartta 1: 20 000) on hiekkamoreenia ja täytemaata. Alueella tai aivan lähiympäristössä ei ole vesistöjä. Pohjoispuolella olevalle Lammasjärven Akonlahdelle etäisyyttä on 800 m. Pajakkajoki sijaitsee noin 400 m alueen eteläpuolella. Etäisyyttä lähimmälle pohjavesialueelle (Multikangas kaava-alueen luoteispuolella) on noin 2,4 km.

4. Alueen luontoarvot

Kaava-alueella ei ole luonnonsuojelulain, vesilain tai metsälain mukaisia suojeltuja luontotyypppejä eikä alueella esiinny uhanalaisia luontotyypppejä. Rakennetuilla piha-alueilla ja tienvarsilla ei ole luontaista kasvillisuutta lainkaan. Pihaa reunustava metsäkasvillisuus on tavanomaista kangasmetsää.

Kaava-alueella Leipurintien varressa havaittiin kasvavan uhanalaisuusluokitukseltaan (Hyvärinen ym. 2019) silmälläpidettävää (NT) pohjanmasmaloo (*Anthyllis vulneraria* subsp. *lapponica*). Kasvusto on pienialainen ja sijaitsee aivan tien reunassa sorapohjalla. Lajista on Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannassa havaintoja Sormulan teollisuusalueelta Valimotien varresta vuodelta 1995, No-Pan Auto Oy:n pihasta vuodelta 1998 ja Hyyrintien suuntaisen pyörätien varresta vuodelta 2017 (Kuva 7). Masmalo on koko maassa rauhoitettu kasvilaji luonnonsuojeluasetuksen 160/1997, liite 3a mukaan. Masmalo on alun perin harjumetsien laji, jonka kasvupaikkoja ovat mm rinneniityt, kedot, tienvarret, satamat ja sorakuopat, eli kuivat aromaiset elinympäristöt. Suomessa masmaloo esiintyy neljää eri alalajia.

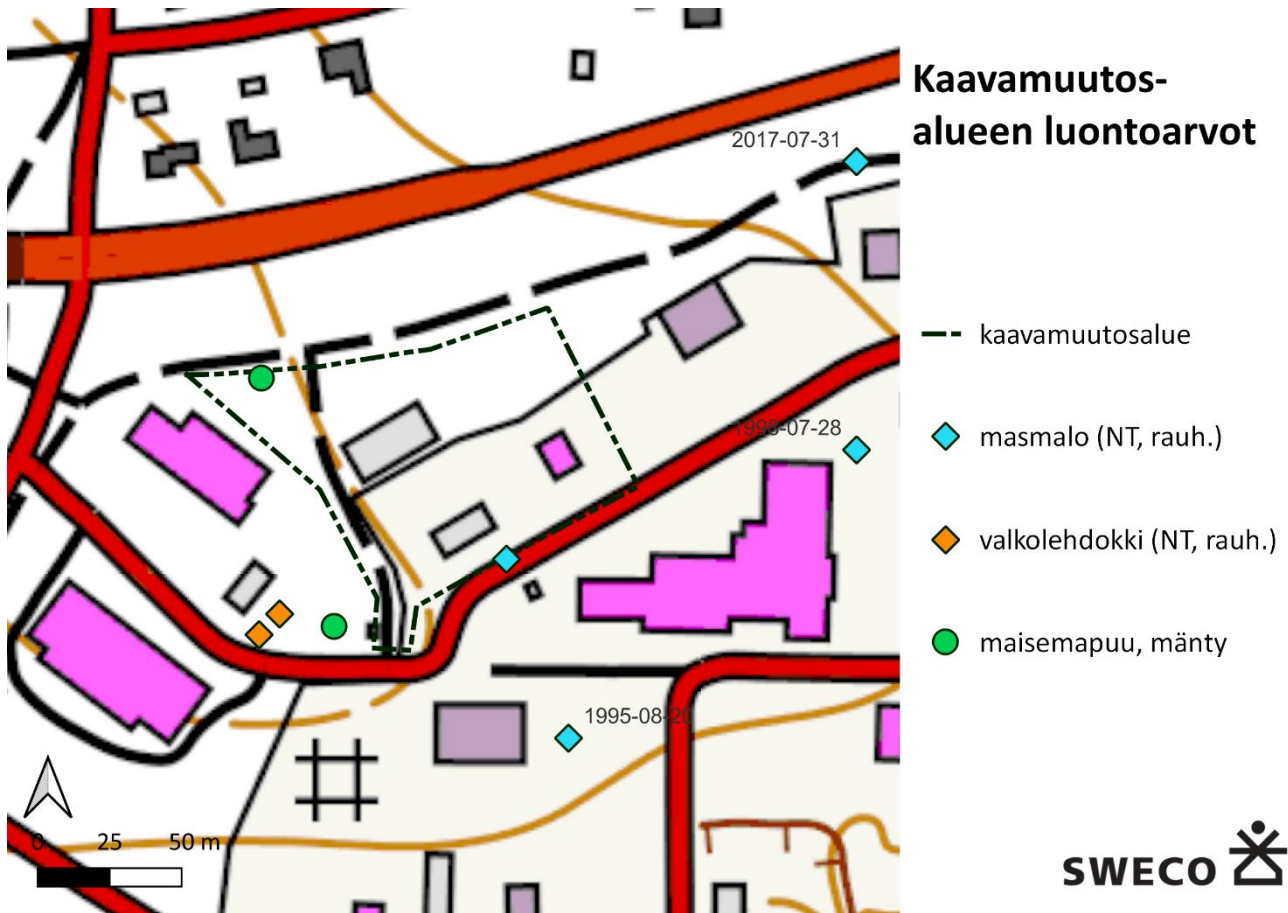
Kuva 7. Masmalo Leipurintien varressa.

Kaava-alueen ulkopuolella Leipurintien varressa kasvaa rauhoitettua valkolehdokkia. Lajin kasvupaikkoja ovat mm. rehevähköt kangasmetsät, lehtomaiset metsät ja lehdot. Alueella havaittiin 10 kukkivaa yksilöä.

Kuva 8. Valkolehdokki.

Kaavamuutosalueen luontoarvot, eli huomioitavien lajien esiintymät on esitetty kootusti kuvassa alla (Kuva 9). Kuvaan on merkitty lisäksi kaksi maisemassa erottuvaa suurempaa mäntyä.

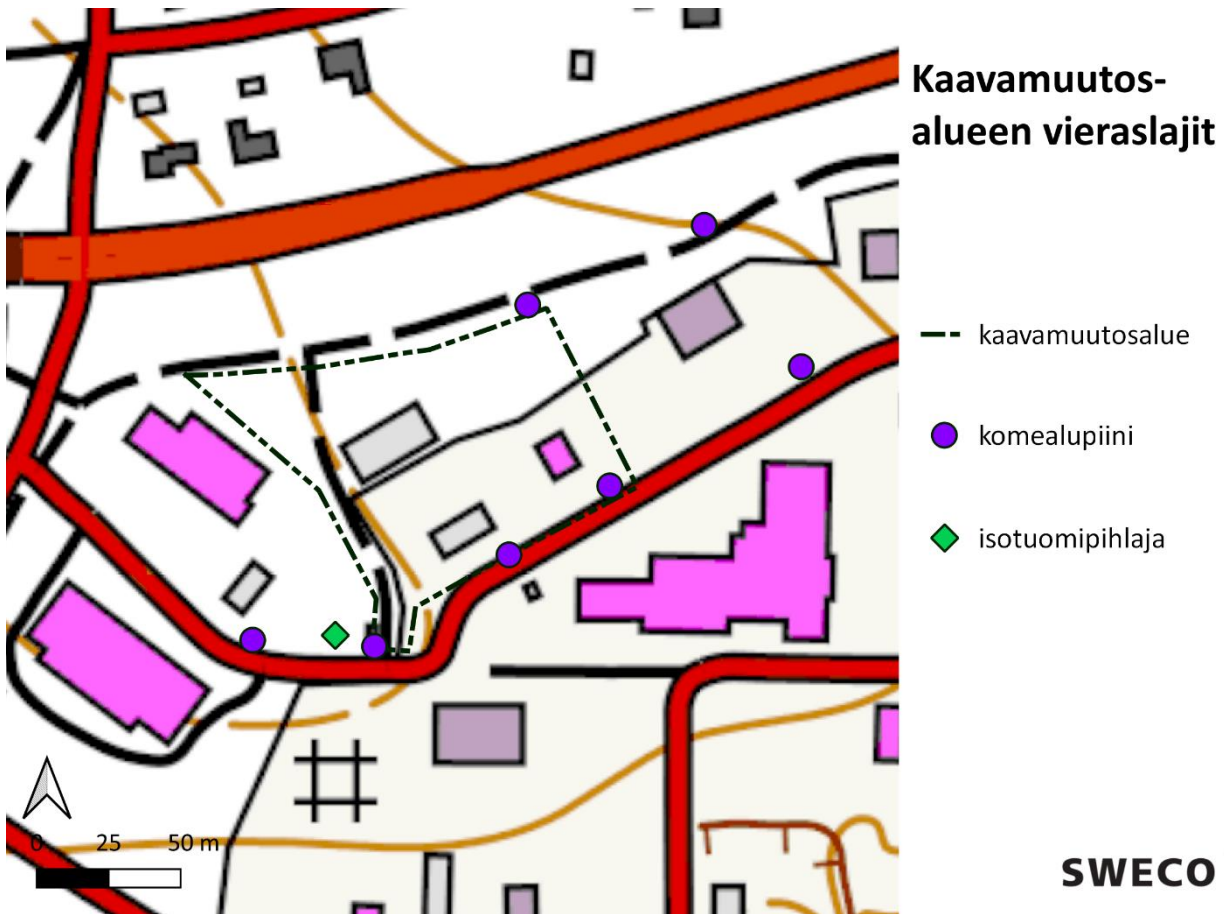
Kuva 9. Kaavamuutosalueen ja lähialueen huomionarvoiset lajihavainnot ja lähialueen tiedossa olevat huomioitavat lajihavainnot Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannan mukaan).

5. Vieraslajit

Kansallisesti haitalliseksi säädetty vieraslaji komealupiini on laajalle levinnyt Leipurintien varressa, jossa sitä kasvaa erittäin runsaana tienvarsilla ja pihojen reunoilla. Isotuomipihlajaa havaittiin yksi taimi kaavamuutosalueen läheisyydessä metsässä.

Kuva 10. Komealupiini on laajalle levinnyt Leipurintien varressa ja piha-alueiden reunoilla.

Kuva 11. Vieraslajeista maastokäynnillä havaittiin runsaasti komealupiinia ja isotuomipihlajan taimi.

6. Yhteenveto ja suositukset

Kaavamuutosalueella ei ole täysin luonnontilaista ympäristöä lainkaan, vaan alue on suurimmaksi osaksi rakennettua piha-alueita. Alueen pohjois- ja luoteisosassa on mäntypuustoista kangasmetsää. Huomionarvoisena lajina alueella esiintyy Leipurintien varressa silmälläpidettävää pohjanmasmaloo. Vieraslaji komealupiini on Leipurintien varressa ja teollisuusalueella laajemminkin levinnyt tienvarsille ja pihojen reunamille. Tienvarsien niitto kesällä ennen lupiinien siementämistä hyödyttäisi matalakasvuisia lajeja, kuten em. masmaloo. Komealupiinin hävittäminen on hankalaa. Mahdollisen rakentamisen ja maan siirtämisen yhteydessä tulee huolehtia, että maa-ainesten mukana ei siirretä haitallisia vieraslajeja uusille alueille. Suunnittelussa kannattaa huomioida Vieraslajiportaalin (Vieraslajit.fi, 2023) ohjeet.

Kaavassa on pohjoisosan metsänreuna esitetty merkinnällä säilytettävä puusto. Reunametsällä onkin maisemallista merkitystä, koska se peittää näkymää pyörätieltä teollisuusalueelle.

7. Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. ja Liukko, U.-M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Kontula, T. ja Raunio, A. 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Ympäristöministeriö

Metsäkeskus, Erityisen tärkeät elinympäristökuviot. Karttapalvelu osoitteessa:

<https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a29ae4c4eb7240f0895d4ff93f04df1c> luettu 14.8.2023

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Suomen Lajitietokeskus, tietopyyntö 27.6.2023

Vieraslajit. Osoitteessa <https://vieraslajit.fi/> luettu 14.8.2023